

AKTIVNOSTI GRUPE EIB-A NA ZAPADNOM BALKANU

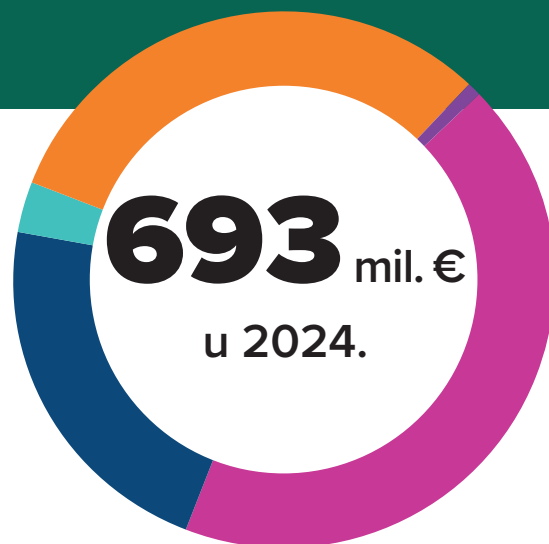
213 mil. €
Energetika

11 mil. €
Obrazovanje

295,3 mil. €
Saobraćaj

151,3 mil. €
Privatni sektor

23 mil. €
Vodosnabdijevanje i
odvodnja

- EIB Global, razvojni ogranak Evropske investicijske banke (EIB-a), 2024. godine uložio je 693 miliona EUR na Zapadnom Balkanu, čime je mobilizirao ukupno više od 3,1 milijarde EUR ulaganja. Od tih sredstava, 527 miliona EUR je ugovoreno u obliku kredita, a 166 miliona EUR u obliku bespovratnih sredstava.
- Održivi transport je ostao prioritet, pri čemu je za sektor saobraćaja u 2024. godini ugovoreno 295 miliona EUR (43% ukupnih zajmova).
- Podrška infrastrukturi za čistu energiju dostigla je rekordnih 213 miliona EUR.
- U 2024. godini osigurana su sredstva u iznosu od 151 milion EUR za poticanje rasta, uključujući otvaranje radnih mjesta i dekarbonizaciju u privatnom sektoru.

U 2024. godini EIB Global – investicijski ogranak banke posvećen zemljama i regijama izvan Evropske unije – odobrio je 693 miliona EUR (527 miliona EUR u kreditima i 166 miliona EUR u bespovratnim sredstvima) u korist Zapadnog Balkana, čime je osigurao podršku za održivi transport, čistu energiju, klimatske aktivnosti, modernizaciju škola te bolji pristup povoljnom finansiranju za mala i srednja preduzeća (MSP-ove). Uz održivi transport, koji je kao i dosad činio najveći udio u obimu EIB-ovih kredita u regiji, projekti čiste energije sačinjavali su 31% ukupnog finansiranja u 2024. godini, pri čemu su dostigli rekordnu vrijednost od 213 miliona EUR. 77% ukupnog investiranog iznosa izdvojeno je za podršku klimatskim aktivnostima i okolišnoj održivosti.

U okviru Investicijskog okvira za Zapadni Balkan, EIB Global je osigurao 164 miliona EUR bespovratnih sredstava EU-a, čime je ojačao svoju ulogu unutar Tima Evropa kad je riječ o osiguravanju finansijske podrške za strateške projekte zelene i digitalne tranzicije. Okvir je 2024. obilježio [15 godina rada](#), pri čemu je lokalnim ekonomijama pružao ključnu pomoć u ostvarivanju napretka u procesu pristupanja EU-u. EIB Global je također osigurao 2 miliona EUR bespovratnih sredstava u okviru svoje Inicijative za ekonomsku otpornost.

U skladu s novim [Planom rasta](#) i [Instrumentom za reforme i rast](#) Evropske komisije, zemlje Zapadnog Balkana napreduju u provedbi svojih reformskih programa u svim prioritetnim područjima kao uslov za pristup sredstvima u iznosu od 6 milijardi EUR u obliku bespovratnih sredstava i kredita. EIB Global im u tim naporima pruža podršku svojim finansijskim i savjetodavnim uslugama s ciljem da promovira socioekonomski rast i regionalnu integraciju tržišta.

75 miliona EUR je investirano u Crnoj Gori za željezničku prugu Bar-Podgorica-Vrbnica u sklopu Tima Evropa

EIB Global

je osigurao **164 miliona EUR** bespovratnih sredstava EU-a u sklopu Investicijskog okvira za Zapadni Balkan za ključne projekte u toj regiji

Jačanje energetske sigurnosti

U 2024. je uloženo rekordnih **213 miliona EUR** u infrastrukturu za čistu energiju u toj regiji

ZA KORMILOM ZELENE TRANZICIJE

Povećano kreditiranje obnovljivih izvora energije i moderne energetske infrastrukture

Kao sastavni dio klimatske banke EU-a, EIB Global je pojačao napore koje ulaže u promoviranje zelene tranzicije na Zapadnom Balkanu. U 2024. godini podržao je [ugradnju 400 000 naprednih brojila za struju](#) u Srbiji, čime će se smanjiti gubitak električne energije i osigurati pouzdana opskrba strujom. Još jedna intervencija EIB Globala odnosi se na 100 miliona EUR za obnovu postojećih hidroelektrana s ciljem povećanja njihove efikasnosti i proizvodnje, kao i razvoj daljnjih *greenfield* projekata u oblasti obnovljive energije u zemlji.

U okviru inicijative EU-a Global Gateway, EIB Global pruža podršku [izgradnji solarne elektrane kapaciteta 100 MW u blizini Prištine](#) na Kosovu* te [vjetroelektrane na Vlašiću](#) u Bosni i Hercegovini, u partnerstvu s njemačkom razvojnom bankom KfW. Ovim projektima će se zadovoljiti energetske potrebe za skoro 50 000 domaćinstava, a svake godine će se smanjiti i 314 000 tona emisija ugljičnog dioksida.

* Ovaj naziv ne prejudicira stajališta o statusu i u skladu je s Rezolucijom Vijeća sigurnosti UN-a 1244/1999 i mišljenjem Međunarodnog suda pravde o proglašenju nezavisnosti Kosova.

Mobiliziranje održivih investicija u privatnom sektoru

U saradnji s nacionalnim razvojnim institucijama i poslovnim bankama širom regije, EIB Global je preduzećima osigurao [nove finansijske mogućnosti](#) za projekte u oblasti obnovljivih izvora energije i održivog razvoja. Kao dio sredstava u iznosu od 151 milion EUR koliko je 2024. godine uloženo u privatni sektor, finansirali smo [prilagodbu tvornice Fiat Chrysler Automobiles u Srbiji](#) za proizvodnju električnih vozila, čime smo doprinijeli zelenoj transformaciji evropske automobilske industrije.

Nastavili smo s našom novom društveno [odgovornom kreditnom linijom](#), kojom mala preduzeća potičemo da osiguraju dugoročno zaposlenje za žene, mlade i pripadnike ranjivih grupa. Ovo inovativno finansiranje je dovelo [do otvaranja novih radnih mjesta i mogućnosti za obuku i razvoj karijere](#) širom Srbije i Bosne i Hercegovine. Naše kreditne linije za projekte energetske efikasnosti i obnovljivih izvora energije već pomažu regionalnim preduzećima u dekarbonizaciji njihovog poslovanja.

EIB Global je također pomogao u prikupljanju sredstava za ekološku održivost, među ostalim i posredstvom [inicijative EU-a za Zelenu agendu](#) u Srbiji. Naša tehnička pomoć pomaže preduzećima, općinama i lokalnim institucijama da povećaju primjenu svojih inovativnih ideja u borbi protiv klimatskih promjena. U 2024. godini za sufinansiranje je odabrano 14 rješenja u ukupnoj vrijednosti od preko 9 miliona EUR. Ova inicijativa koju podržava Evropska unija, a provodi je Program UN-a za razvoj u partnerstvu s ambasadam Švedske u Beogradu i EIB-om, dobit će dodatna sredstva od vlada Švedske, Švicarske i Srbije.

U okviru [Instrumenta za razvoj preduzetništva i inovacija na Zapadnom Balkanu](#) radi jačanja otpornosti malih preduzeća, Evropski investicijski fond, podružnica Grupacije EIB-a, osigurao je garancije regionalnim bankama s ciljem mobiliziranja kredita u vrijednosti većoj od 750 miliona EUR za oko 13 000 malih firmi, čime će se očuvati oko 180 000 radnih mjesta.

Partnerstvo za borbu protiv klimatskih promjena 66 zelenih inovacija

izabrano je za dobivanje podrške u sklopu
inicijative EU-a za Zelenu agendu u Srbiji

Pokretanje novih održivih projekata

Tehnička podrška iskrojena prema potrebama naših regionalnih partnera

Ključna uloga savjetodavnih usluga

Razmjena stručnih znanja i zajedničke inicijative koje uključuju sve strane od vitalnog su značaja za postizanje ciljeva zelene tranzicije. Ključnim akterima finansijskih sistema EIB Global pruža podršku u rješavanju rizika povezanih s klimom te usmjeravanju finansijskih tokova na projekte s niskim udjelom ugljika i projekte koji su otporni na klimatske promjene. Ova je podrška dostupna posredstvom [programa za ozelenjavanje finansijskih sistema](#) u Sjevernoj Makedoniji i Albaniji.

Veliki infrastrukturni projekti također su ostvarili korist od tehničke podrške koja je radi njihove pripreme i provedbe pružena posredstvom Investicijskog okvira za Zapadni Balkan i [Zajedničke pomoći za podršku projektima u evropskim regijama \(JASPERS-a\)](#), savjetodavnog programa finansiranog sredstvima Evropske unije i EIB-a. Od kada je krajem 2023. godine potpisan JASPERS-ov treći mandat, njegovi stručnjaci su radili na 32 savjetodavna zadatka širom Zapadnog Balkana, pokrivajući sektor prijevoza, sektor upravljanja vodama, energetski sektor te urbani i digitalni sektor.

Evropski investicijski fond

Očekuje se da će se garancijama osiguranim tokom 2024. godine na Zapadnom Balkanu mobilizirati preko **750 miliona EUR** kredita za nekih **13 000** malih preduzeća, čime će se sačuvati oko **180 000 radnih mjesta**

Digitalna pismenost u Srbiji 70 miliona EUR investirano u projekt „Povezane škole”

RAZVOJ VJEŠTINA

Modernizacija škola

Finansijska i tehnička podrška koju smo osigurali za potrebe [Obrazovnog programa Crne Gore](#) pomogla je u obnovi i digitalizaciji škola te omogućavanju modernog obrazovanja i kompjuterizovane nastave. U sklopu [projekta „Povezane škole”](#) koji je finansirao [EIB Global](#), u Srbiji je više od 3 800 škola opremljeno internetskim pristupom velike brzine, stvarajući bolje uslove za 730 000 učenika i 100 000 nastavnika.

KLIMATSKA AKTIVNOST

Poboljšanje mreže željeznica i plovnih puteva

U skladu s [Planom djelovanja klimatske banke](#) Grupe EIB-a, EIB Global pruža finansijsku i tehničku pomoć za održive projekte kako bi transportni sistemi bili efikasniji, sigurniji, čistiji i multimodalni. U sklopu ovih nastojanja, [potonulo plovilo](#) uspješno je uklonjeno iz Dunava kod luke Prahovo u Srbiji, a u blizini Đerdapske klisure obnovljene su dvije brodske prevodnice, čime je omogućen prolaz veće količine robe i više plovila.

U 2024. godini smo ugovorili kredite za obnovu [željezničkih dionica koje povezuju Bar, Podgoricu i Vrbnicu u Crnoj Gori](#) te pruge između [Vorë u Albaniji i granice s Crnom Gorom](#), čime smo na rasplaganje stavili 161 milion EUR bespovratnih sredstava koja usmjeravamo kroz Investicijski okvir za Zapadni Balkan. Poboljšanjima infrastrukture duž proširene Transevropske transportne mreže povećat će se željeznički kapaciteti te povećati efikasnost i sigurnost, a istovremeno će se promovirati prelazak s cesta na održivije oblike transporta.

Izgradnja novog autoputa duž koridora Vc u Bosni i Hercegovini pomaže u smanjenju učestalosti nesreća. U [Centru za upravljanje saobraćajem u blizini Zenice](#) koristi se napredni sistem praćenja kako bi se ograničenja brzine i saobraćajna signalizacija prilagodile vremenskim prilikama i uslovima na cesti. U 2024. godini smo ugovorili 79 miliona EUR bespovratnih sredstava za izgradnju dionice Medakovo – Poprikuše na koridoru Vc. Pored toga, svečano je otvoren [most Hercegovina, koji se proteže skoro 1 km preko rijeke Neretve](#).

EIB Global je također nastavio pružati podršku sigurnosti zračnog saobraćaja tako što je odobrio nova sredstva u korist Agencije za kontrolu letenja Srbije i Crne Gore. Ovo finansiranje povećaće standarde sigurnosti i efikasnosti te poboljšati saradnju s organizacijom EUROCONTROL kako bi upravljanje zračnim prostorom u Evropi postalo integriranije i efikasnije.

Održivi gradovi i regije

Među prioritetima EIB Globala u 2024. bila je i pomoć gradovima i općinama u borbi protiv zagađenja i jačanju otpornosti na klimatske promjene. Zahvaljujući bespovratnim sredstvima EU-a u iznosu od 22,5 miliona EUR, nekoliko općina u Crnoj Gori imat će koristi od održivog sistema vodosnabdijevanja i odvodnje otpadnih voda, čime će se poboljšati životni uslovi za 30 000 stanovnika. U Sjevernoj Makedoniji će se uspješnim dovršenjem još jednog projekta osigurati bolji pristup uslugama vodosnabdijevanja i odvodnje otpadnih voda za više od milion stanovnika u 80 općina.

U Sarajevu, glavnom gradu Bosne i Hercegovine, uvedeni su novi [najsavremeniji tramvaji](#) kako bi se zamijenio tamošnji 40 godina stari vozni park. Ovo poboljšanje će stanovnicima osigurati funkcionalniji i pristupačniji prijevoz i čišći okoliš. U sklopu [Fonda za finansiranje klimatskih aktivnosti u gradovima](#), osnovanog radi borbe protiv klimatskih promjena u gradovima, nekoliko je gradova širom Zapadnog Balkana dobilo tehničku pomoć za razvoj svojih strategija klimatskih aktivnosti i energetske efikasnosti.

Novi tramvaji za Sarajevo

EIB Global je investirao **75 miliona EUR**
u sigurniji, pametniji i čišći javni prijevoz

Rezultati Grupacije EIB-a u 2024. godini

Ukupno finansiranje sredstvima Grupe

EIB-a **88,8 milijardi EUR**
uključujući

68,2 milijarde EUR
finansiranja sredstvima EIB-a unutar
EU-a

8,4 milijarde EUR
finansiranja sredstvima EIB-a izvan
EU-a

14,4 milijarde EUR
finansiranja sredstvima EIF-a

(ukupni iznos uključuje 2,2 milijarde EUR
vrijedne zajedničke poslove EIB-a i EIF-a)

Klimatska aktivnost

57% ukupnog finansiranja sredstvima Grupe
EIB-a ili **50,7 milijardi EUR**

Socijalna kohezija

Preko 48% ukupnog finansiranja sredstvima
Grupe EIB-a
unutar EU-a

ili **38,3 milijarde EUR**

Ukupne podržane investicije

350 milijardi EUR

Inovacije,

digitalizacija i ljudski kapital

19,8 milijardi EUR

KONTAKTNI PODACI PREDSTAVNIŠTAVA

Regionalno predstavništvo za Zapadni Balkan

Vladimira Popovića 38,
Beograd
+381 11 3121756
b.belgradeoffice@eib.org

Predstavništvo EIB-a u Sjevernoj Makedoniji

Sv. Kiril i Metodij 52b
1000 Skopje
+389 23248517
skopje@eib.org

Predstavništvo EIB-a u Albaniji

Rruga Papa Gjon Pali II
Tirana, Albanija
+355 42228320
tirana@eib.org

Predstavništvo EIB-a u Bosni i Hercegovini

Skenderija 3a
71000 Sarajevo
+387 33254792
sarajevo@eib.org

KONTAKTI ZA MEDIJE

European Investment Bank

98-100 boulevard Konrad Adenauer
L-2950 Luxembourg

info@eib.org

www.eib.org

✕ | x.com/EIB

f | facebook.com/EuropeanInvestmentBank

▶ | youtube.com/EIBtheEUBank

Gordana Kovačević

+381 60 323 3435

+381 11 3121756

g.kovacevic@ext.eib.org

Sekretarijat za odnose s medijima

+352 4379-1

+352 4379-61000

press@eib.org